

Close Up

DET DANSKE FILM MUSEUM

Biblioteket

Ny Kubrick-film på vej . . .

Det er meningen, at Kubrick her til efteråret skal begynde optagelserne til sin nye film: »Full Metal Jacket«, om en ung mand, som man følger fra han rekrutteres til militæret og til han medvirker i nogle af de hårdeste kamphandlinger i Vietnam krigen. Filmen bygger på en roman »The Short Timers« af Gustav Hasford – selv Vietnam veteran.

Hollywood, Hollywood . . .

I vores lille Close-up føljeton om amerikansk films uhyrligheder – se april nummerets lille fortælling om *Filmloger og Marketing* – falder Sight & Sounds interview med magtaten Ned Tanen (S&S Winter 1983/84) smukt på plads.

Tanen har i ti år – forbløffende lang tid i den branche – været direktør for produktionsselskabet Universal, det største af Hollywoods seks store. For nylig trak Tanen sig tilbage *while the going's good* og gav i den anledning et temmeligt åbenhjertigt interview.

På spørgsmålet om ikke de store studier her på det seneste har fået en mani med at lave *blockbustere* som »Star Wars« på de mindre, mere kvalitetsprægede films bekostning, svarer Tanen, at alle ved, at de virkelige profitter hvert år kommer fra to eller tre film. Resten kan højst lige spille sig hjem. Problemet er bare, at ingen på forhånd kan sige hvilke to, tre film det er, der bliver årets sællerter. Han nævner som eksempel herpå, at end ikke Spielberg og Lucas havde forestillet sig den succes, som henholdsvis »E.T.« og »Star Wars« ville få. Uni-

versal troede for eksempel heller ikke særlig meget på »Jaws«. Netop uforudsigeligheden betyder jo så, at man laver en hel række af denne type film.

Når de store studier alligevel i de sidste par år har oprettet *Classics divisions* – særlige afdelinger, der har med kvalitetsfilm, udenlandske såvel som amerikanske, at gøre – er grunden den, at det er godt for selskabets *image*, samtidig med at det kan give en lille biindtægt samt skaffe kontakt til mennesker, som kan bruges i anden sammenhæng. Men det forbliver en småtingsafdeling. *Who the hell cares!*

Filmbranchen er først og fremmest blevet til en *marketing*-branche. Det betyder, at man er i store vanskeligheder, hvis man *bare* laver en god eller endog fremragende film. Man må hver gang overveje, hvem der mon kan tænkes at ville se filmen. F.eks.

Ned Tanen

gik »Best little Whorehouse in Texas« godt, fordi folk gerne ville se Burt Reynolds sammen med Dolly Parton, mens en film som »Melvin and Howard« var umulig at trække mennesker ind til. Universal skiftede PR-kampagne mindst fire gange. Og ikke et øje kom.

Marketing-folkenes voksende betydning i branchen betyder, at det mere eller mindre er dem, der styrer studierne!

En følge af de store omkostninger ved at sælge film er, at studierne er blevet mere konservative. De sætter gerne penge i projekter, men hvis den færdige film efter deres mening ikke »fungerer«, trækker de den hellere tilbage, end de går halvhjertet ind i distributionen. En normal reklamekampagne i USA koster et sted imellem 50 og 60 millioner kroner.

Den voldsomme stigning i produktionsomkostningerne, som man ople-

vede i 70'erne, er nu blevet stoppet. Dette har man gjort ved at gøre instruktørerne personligt ansvarlige for omkostninger der skyldes overskridelser af det fastlagte budget. Ifølge Tanen har det medført at budgetterne – næsten fra dag til dag – har kunnet holdes. Filmene er pludselig blevet lavet på den tid, som man på forhånd havde afsat.

For at mindske prisstigningerne har man endvidere udelukket folk – skuespillere og andre – der har ry for at være besværlige, udisciplinerede etc.

Morsomt, ikke sandt!

De italienerne, de italienerne . . .

Den italienske filmbranche stander i våde.

Hvis man i Rom går ind og ser en film på premiereaftenen, vil man i nærheden af biografen kunne se en stor lukket varevogn. Efter den sidste forestilling *låner* operatøren filmen til varevognens ejer, som i sit lille laboratorium bag i bilen indspiller filmen på video. Næste dag kan man så købe filmen på kassette!

Eller værre endnu: De hundredevis af private fjernsynsstationer *skaffer* sig en kopi af en film før den overhovedet kommer op på biograferne og sætter den på deres program. De får

Fra vor egen verden

Som kvikke læsere uden tvivl for længst har bemærket, er dette nummer af Kosmorama desværre blevet stærkt forsinket. Det skyldes bl.a. ferie på bladets trykkeri. Vi siger undskyld og lover at gøre vores bedste for, at det ikke skal ske igen.

Ved samme lejlighed gør vi opmærksom på, at sidste nummers artikel om Joris Ivens fejlagtigt var tillagt Carl Nørrested alene, idet Viggo Holm Jensens navn ved en fejltagelse var udeladt. Viggo Holm Jensen stod for artiklens interviewindslag.

PS. Af praktiske grunde slår vi årgangens to sidste numre sammen til et forrygende **dobbeltnummer**, der udkommer ultimo november.

ganske vist en bøde på 100.000-200.000 Lire. Men den betaler de gerne.

Dette er nogle af de eksempler, producenten Pio Angeletti giver på de umulige forhold, den italienske filmbranche må virke under. Han mener – og det forekommer sandsynligt – at det er her, man skal finde årsagen til, at der for øjeblikket er så lidt grøde i italiensk film. Antallet af produktioner er fra 224 pr. år i 1972 faldet til 110 film i 1983 og i samme periode er antallet af tilskuere pr. år faldet fra 513 millioner til 162 millioner. Bemærkelsesværdigt er også, at antallet af sale fra 9300 i 1979 er faldet til 725(!) ved udgangen af 1982. I udkanten af de store byer og i mellemstore byer i det hele taget, findes biografer simpelthen ikke mere.

De private fjernsynsstationer har påført RAI – det statslige fjernsyn – så stor konkurrence, at det stort set er holdt op med at producere spillefilm. Og her skal man nok erindre sig, at film som Olmis »Træskotræet«, Rosis »Kristus standsede ved Eboli« og brødrene Tavianis »Padre, Padrone« næppe var blevet lavet uden RAI's medvirken.

Fransk visit – Claude Miller i København

I forbindelse med Klaptræets franske filmfestival var instruktørerne Claude Miller, Pascal Kané – tidligere Cahiers-kritiker – og Euzhan Palcy på week-end promotiontur i København.

De ingenlunde uinteressante gæster fik et lidt besynderligt ophold: Kun to mennesker ønskede at interviewe dem. Øhlenschläger fra TV blev nødt til at aflyse, fordi han fik besked på at afspadsere. Og så var der ingen anden, der kunne tage sig af det. Information sprang fra af andre grunde og så videre, og så videre. Vi to der alligevel mødte op (Ole Michelsen fra radioen og undertegnede, Jan Kornum Larsen), interesserede os mest for Claude Miller, hvilket naturligvis gjorde Pascal Kané og Mlle. Palcy en kende forlegne. Sagen blev ikke bedre af, at Unifrance havde glemmt at checke om Kanés film »Liberty Belle« nu også, som lovet, var blevet sendt fra Paris. Det var den nemlig ikke. Til Kanés store – og forståelige – irritation.

Derfor blev opholdet lidt mere *turistikt* end det egentlig var meningen.

Kosmoramas udsendte fik dog vekslet et par ord med Miller på hotel *Plaza*; undervejs op til Kronborg og endelig efter en udmærket middag på Plaza (det kan måske få en og anden til at interessere sig lidt mere en anden gang).

Af Claude Miller har vi i Danmark set »Takten, takten, pas på takten« (1976) i TV, samt Patricia Highsmith-filmatiseringen »Dites-lui que je l'aime« (1977) – Den søde syge – med Miou Miou og Depardieu, og »Garde à vue« (1981) – Mistænkt – med Michel Serrault, Lino Ventura og Romy Schneider. Hans seneste film »Mortelle randonnée« kommer til efteråret op i Klaptræet.

Jan Kornum Larsen: Alle dine film handler om børn. Om forholdet imellem barnet og den voksne, imellem barnets hæmninger og den voksnes anormalitet.

Claude Miller: Det er rigtigt nok. Nu kommer det til at lyde så freudiansk, når det fremstilles sådan og jeg ved faktisk ikke ret meget om Freud. Hvis man skal nævne noget, jeg bruger som udgangspunkt, er det snarere et citat af Nietzsche: Barnet er en æske tændstikker, som du bærer på dig hele livet. Mine film drejer sig om, hvad der er tilbage af barnet i den voksne. Hvordan barnet ser den voksne og omvendt. Det er det, der rører mig.

JKL: Dine film handler ikke så meget om kærlighed . . .

CM: Nej, jeg er heller ikke særligt optimistisk anlagt. Jeg tror, at det er farligt at have for meget håb og optimisme. Man må ligesom *tilbage* for at kunne starte påny. Mine film handler om begær og lyster snarere end om kærlighed. Faktisk er kærligheden et lukket land for mig. Jeg kender ikke noget til den.

JKL: I »Mortelle randonnée« har hovedpersonen, der spilles af Michel Serrault, heller ikke så meget håb tilbage.

CM: Næh, filmen er beretningen om en mands liv og historien er i sig selv

formet som en slags sløjfe. Han vender tilbage til udgangspunktet og kommer vel egentlig ikke videre. Det handler om masker og apparancer.

JKL: Filmen bygger som flere af dine andre på en roman . . .

CM: . . . en roman af Marc Behm, som jeg har valgt, fordi den rørte mig. I bogen foretager hovedpersonen en rundrejse i Amerika. Jeg har ændret dette, så min film foregår rundt omkring i Europa.

JKL: Hvordan er Michel Serrault at arbejde med?

CM: Han er utrolig ængstelig, men meget inspirerende fordi han giver så meget af sig selv. Finder hele tiden på nye ting og kommer med masser af forslag. Den direkte modsætning til Lino Ventura.

JKL: Hvor meget får en skuespiller som Michel Serrault pr. film?

CM: For »Mortelle randonnée« fik han 2,5 millioner nye francs . . .

JKL: . . .

CM: . . . og jeg fik en million, hvilket mærkeligt nok ikke betyder, at jeg kan leve af at lave spillefilm. Jeg har af fundet mig med, at jeg har en vis rytme. F.eks. gik der fire år imellem »Dites-lui que je l'aime« og »Garde à vue«, som jeg iøvrigt kun fik 400.000 for. Succes'en med den film hævede altså mit lønniveau en smule. Men eftersom »Mortelle randonnée« ikke spiller sig hjem (den har kostet 25 millioner francs), får jeg nok ikke helt så meget for den næste film, jeg laver.

JKL: Hvad bestiller du så, når du ikke laver spillefilm?

CM: Dels underviser jeg på filmskolen i Bruxelles, dels skaffer jeg mig mit daglige brød ved – som jeg har gjort i mange år – at instruere reklamefilm. Jeg laver blandt andet reklamerne for *Vittel* og er faktisk ganske succesrig. Hvilket tillader mig at holde det spillefilmstempo, som er naturligt for mig.

JKL: Hvad kommer din næste film til at handle om?

CM: Om børn og computere . . .

Claude Miller (i midten) i en rolle i filmen »La tortue sur le dos«